

Abstrakt

Historický vývoj právní úpravy vedení matričních knih a právní úpravy příjmení v českých zemích

Předmětem práce je pojednání o právní úpravě vedení matričních knih a právní úpravě příjmení v českých zemích od samých počátků vedení matrik a užívání příjmení až po současnou právní úpravu, kterou je zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „Zákon o matrikách 2000“). Z historické právní úpravy se práce podrobněji zaměřuje především na císařský patent ze dne 20. února 1784, o vedení matrik narozených, oddaných a zemřelých farními úřady (dále jen „Matriční patent 1784“), na zákon č. 268/1949 Sb., o matrikách (dále jen „Zákon o matrikách 1949“) a na zákona č. 55/1955 Sb., o užívání a změně jména a příjmení (dále jen „Zákon o jménu a příjmení 1950“).

První část práce podává definici pojmů matrika a příjmení. Druhá část popisuje vývoj konceptů matrika a příjmení. Třetí část práce podává výklad o právní úpravě matrik a příjmení v období dominance církve, tzn. do roku 1784, a pojednává výhradně o církevních předpisech. Čtvrtá část se věnuje období vzrůstajícího vlivu státního aparátu v období od roku 1784 do roku 1950, s důrazem na období vlády císaře Josefa II. Nejobsáhleji se věnuje především Matričnímu patentu 1784. V této části se práce věnuje také fenoménu tzv. šlechtických příjmení. Pátá a šestá část se věnuje období do roku 1950 dodnes, kdy je vedení matrik pod dominancí státu. Pátá část práce je nejobsáhlejší. Popisuje nejen právní úpravu Matričního zákona 1949, ale také Zákon o jménu a příjmení 1950, jejich projednávání v Národním shromáždění, související prováděcí právní předpisy a následné novelizace obou zákonů. Poslední, šestá část je zaměřena na současnou právní úpravu, Zákon o matrikách 2000. Popisuje především rozdíly nové právní úpravy oproti právní úpravě předchozí a závěrem uvádí základní přehled četných novelizací zákona.

Klíčová slova:

- matrika
- příjmení
- historická právní úprava